

Andersson

**MEDDELANDEN FRÅN
SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGEN**

DEN 14 MARS.
1947

ÅRGÅNG XXXII
N:R 27

Svenska Teknologföreningens verksamhet
under år 1946.

**STYRELSENS BERÄTTELSE
ÖVER
FÖRENINGENS VERKSAMHET ÅR 1946
OCH
FÖRENINGENS EKONOMISKA FÖR-
VALTNING ÅR 1946**

**REVISORERNAS BERÄTTELSE FÖR ÅR 1946
TILL BEHANDLING VID SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS
ORDINARIE STÄMMA DEN 28 MARS 1947**

**SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS FASTIGHETSAKTIEBOLAGS
STYRELSE- OCH REVISIONSBERÄTTELSE
FÖR ÅR 1946**

**BERÄTTELSE ÖVER VERKSAMHETEN INOM FÖRENINGENS
AVDELNINGAR UNDER ÅR 1946**

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS HANDLINGAR N:R 347.

Svenska Teknologföreningens verksamhet under år 1946.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningen får härmed avgiva berättelse över föreningens verksamhet år 1946.

1. Ledamöter.

Under året har 391 nya ledamöter vunnit inträde i föreningen därav 262 genom anmälan enligt stadgarnas § 4, nämligen 171 förutvarande medlemmar av Tekniska Högskolans studentkår och 91 förutvarande medlemmar av Chalmers studentkår. Dessutom har 31 ledamöter, som tidigare lämnat föreningen, återinträtt.

Stadgad årsavgift har erlagts av 5 318 ledamöter, varav 2 761 bosatta i Stockholm med omnejd, 2 490 annorstädes i Sverige och 67 i utlandet.

Vid utgången av år 1946 funnos 369 ständiga eller eljest från avgift befriade ledamöter och hela antalet röstberättigade utgjorde 5 687.

Föreningen har såvitt känt under året genom döden förlorat 57 ledamöter.

2. Styrelse och funktionärer.

Förteckning över desamma återfinnes i föreningens matrikel för 1946 sid. 5 och 6.

3. Nämnder och ständiga kommittéer.

Se matrikeln 1946 sid. 9—10.

4. Kommittéer.

Förutom under 3. angivna har under 1946 följande av föreningen tillsatta speciella kommittéer varit verksamma. (Avdelningarnas kommittéer redovisas i resp. utdrag ur årsberättelserna.)

Kommittén för ånga av mycket höga tryck (tills. med IVA m. fl.)	1924
Delegation för radioföredrag	1937
Sakkunnigämnden för trafik- och bilmål (tills. med KAK och MR)	1939
Ingenjörstaxekommittén (med subkommittéer i vissa avd.)	1940
Kommittén för normalkontraktformulär för elektriska installationer (tills. med Sv. Konsulterande Ingenjörers Förening och SIF)	1943

5. Sammanträden, Föredrag m. m.

Antalet sammanträden med föreningen i dess helhet under år 1946 har uppgått till 6.

Antalet avdelningssammanträden har varit fördelade sålunda.

Avd. för Mekanik	7 st.
» Svenska Elektroingenjörersföreningen	16 »
» Svenska Arkitektföreningen	13 »
» för Väg- och Vattenbyggnadskonst	10 »
» » Kemi och Bergsvetenskap	9 »
» » Skeppsbyggnadskonst och Flygteknik	8 »
» » Teknisk Undervisning	2 »
» » Industriell ekonomi och organisation	5 »
» » Grafisk Teknik	5 »
» » Tekniska Fysikers Förening	11 »

Vid föreningens allmänna sammankomster höllos följande föredrag:

Den 20 februari: »Den svenska ingenjören och landets framtid.» Inledare direktör P EG GUMMESON.

Den 27 mars vid föreningens stämma: »Behovet av en svensk mätindustri.» Inledare professor EDY VELANDER. »Tekniska synpunkter» Inledare civilingenjör S HOLMQVIST. »Organisatoriska och ekonomiska synpunkter.» Inledare civilingenjör KARL A WESSBLAD.

Årsmötet den 27—29 maj hölls såsom en internordisk ingenjörskongress under beteckning NIM 3 varöver närmare redogöres under punkt 6.

Höstmötet den 20—21 september hölls med damer i Linköping och Norrköping. I Linköping bjöd SAAB och Cloetta mötesdeltagarna på lunch på Frimurarhotellet och Stora Hotellet. Efter lunchen besökte SAAB och Cloetta i Ljungsbro. Färden mellan Linköping och Norrköping skedde i extratåg på inbjudan av Trafikförvaltningen Östergötlands Smalspåriga Järnvägar. På kvällen hade Holmens Bruk och Norrköpings Bomullsväfveri middag för deltagarna på Folkborgen. På lördagen besågs Holmenkoncernens många olika anläggningar och Norrköpings Bomullsväfveri, »Tuppen». Mötet avslutades med lunch på Folkborgen, där Nyborgs Yllefabrik, Norrköpingslithografen, Nefa och International Harvester svarade för värdskapet.

Den 17 oktober: »The Mulberry Artificial Harbours employed in the invasion of Europe», Sir BRUCE WHITE.
Den 20 november: »Befälsuttagning vid värnpliktstjänstgöringen, ett problem bl. a. för de yngre ingenjörerna och de studerande vid de tekniska högskolorna.» Inledare överstelöjtnant B E L BRUSEWITZ.

6. NIM 3.

På inbjudan av Svenska Teknologföreningen hölls den 27—29 maj det tredje nordiska ingenjörsmötet. Inbjudan hade riktats till Dansk Ingeniørforening, Den Norske Ingeniørforening, Tekniska Föreningen i Finland, Suomalaisten Teknikkojen Seura, Verkfrædingafjelag Islands.

Mötet öppnades i närvaro av konungen och prins Gustaf Adolf med gemensamt sammanträde på Operan. Ordförandena i de deltagande föreningarna talade över ämnet teknikens nuvarande ståndpunkt, därefter hölls enskilda sammanträden för följande 20 sektioner: mekanik, lantbruksteknik, elkraftteknik, teleteknik, byggnadsteknik, vägar, broar och kommunikationer, vattenregleringar, kraftanläggningar och hamnar, vatten- och avloppsteknik, stadsplanering, geoteknik, kemi, bergshantering, livsmedels- och lantbrukskemi, skeppsbyggnadskonst, flygteknik, materialteknik, mätteknik, teknisk undervisning, grafisk teknik. Vid mötets avslutningssammanträde på Cirkus talade tekn. dr H TÖRNEBOHM om standardiseringen och den nutida tekniken. Tisdag eftermiddag hade reserverats för studiebesök. Sammanlagt kunde deltagarna välja på ett 30-tal olika alternativ.

Första dagen var deltagarna mötets gäster vid en middag i Blå Hallen, andra dagen hade middagar ordnats såsom kamratmiddagar för de olika fackens ingenjörer, sista dagen intogs gemensam lunch på Hasselbacken.

Sammanlagt deltog i mötet 1 600 personer varav c:a 600 från våra grannländer. Antalet anmälda uppgick till det mångdubbla men valuta-svårigheter gjorde det tyvärr nödvändigt att begränsa deltagarantalet

7. Remissärenden.

Föreningen har under 1946 avgivit utlåtande till K. Maj:t om: rundradion i Sverige; förslag till ny byggnadslag; 1944 års trafiksakkunnigas förslag till ändring av vissa paragrafer i vägtrafikstadgan; betänkande angående omorganisation av fortifikations- och byggnadsförvaltningen inom försvaret m. m.; förslag till Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsens omorganisation; rätten till arbetstagares uppfinningar; förslag till lag med särskilda bestämmelser om uppfinningar av betydelse för rikets

försvar; förslag rörande frågan om Statens uppfinnarnämnds fortsatta bestånd och därmed sammanhängande spörsmål. Vidare har yttrande lämnats till Byggnadsstandardiseringen angående förslag till standard för fönster och fönsterdörrar av trä.

8. Kursverksamheten.

Under vårterminen hölls en rekryteringskurs den 21—22 februari samt en kurs i foto och film i teknikens tjänst den 20—22 mars.

Under höstterminen hölls två kurser i kontorsrationalisering den 24—26 oktober och den 12—14 november, vidare en kurs i reklamteknik för tekniker den 9—11 december.

9. Samarbete med andra tekniska föreningar m. m.

Vid Suomalaisten Teknikkojen Seuras 50-årsjubileum uppvaktade föreningen med sin stora bronsplakett, som överlämnades i Helsingfors.

Besök har under året även växlats med föreningarna i Danmark och Norge.

Svenska Ingenjörsföreningars Nämnd (SIN) har såsom organ för samarbetet mellan STF och 36 andra tekniska föreningar i landet haft två allmänna sammanträden och ett med arbetsutskottet.

Söderhamns Ingenjörsklubb har antagits till med STF korresponderande förening.

10. Medlemskap i andra föreningar m. m.

Under år 1946 har föreningen varit *korporativ* medlem i:

Föreningen tekniska museet;

Assoc. perm. des Congrès de Navigation;

Assoc. perm. de la Route;

Intern. Verein für Brückenbau und Hochbau;

Föreningen har vidare varit *representerad* i:

Kungl. Tekniska högskolans styrelse;

Statens provningsanstalt;

Statens tekniska forskningsråd;

Sveriges standardiseringskommission;

Tekniska Nomenklaturcentralen;

Sveriges tekniskt-industriella skiljedomsinstitutets fullmäktige;

Forskningens beredskapskommittés centralkommitté;

K. Byggnadsstyrelsens delegation för klassificering av trävirke;

Styrelsen för Tekniska Museet;

Styrelsen för Sveriges industriförbunds arbetsledareinstitut;
Svenska centralkommittén för internationella ingenjörskongresser;
Internationella Materialprovningssällskapet;
Svenska Industrins praktiknämnd.

11. Bibliotek.

Biblioteksnämnden har sammanträtt den 29 januari, 20 juni och 1 oktober.

Deposition på KTHB av äldre tidskriftsårgångar och vissa böcker har verkställt, och dessa finnas numera med viss begränsning tillgängliga för utlåning därstädes.

Arbetsordning för biblioteksnämnd och bibliotekarie har upprättats och antagits vid nämndens sammanträde den 1 oktober. Förslag till instruktion för biblioteksnämnden har överlämnats till föreningens styrelse.

Biblioteket har under året erhållit ett 40-tal nya böcker och tidskrifter.

De direkta kostnaderna för biblioteket har varit 5 621: 41 kr.

12. Teknisk tidskrift.

Teknisk Tidskrift har under 1946 utkommit med sin 76:e årgång. Medelnettouppplagan har ökat till 8 791 ex. från 8 245 år 1945. På grund av pappersransoneringen har antalet textsidor minskat till 1 376 mot 1 440 året förut. Av Tekniska Skrifter har utkommit sju häften med sammanlagt 140 sidor.

Annonsintäkterna har ökat något; att tidskriftens resultat trots detta icke har kommit fullt i nivå med det föregående årets beror dels på ökade tryckningspriser, men framför allt på de mycket stora svårigheterna att anskaffa papper av tidskriftens normala kvalitet och till normala priser. Med anledning härav anhöll tidskriften i slutet av året hos Statens Priskontrollnämnd om tillstånd att höja annonspriserna; en ökning med 15 % beviljades att gälla fr. o. m. den 1 januari 1947.

På tidskriftens förlag har under 1946 utgivits »Kurs i kärnfysik» samt, enligt överenskommelse med Tekniska Litteratursällskapet, »Universella Decimalklassifikationen, en svensk upplaga».

13. Gåvor.

Föreningen har under året fått mottaga av överingenjör Hans Thorelli en byst av John Ericsson.

14. Handböcker.

I serien Svenska Teknologföreningens handböcker har utkommit 66:C Normer för beräkning av arvoden för rådgivande arkitektverksamhet. 70 SEN 31—1945 Normer för strömbrytare för växelström och en driftspänning av lägst 3 kV.

Till

Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningen får härmed avgiva redogörelse för den ekonomiska förvaltningen under år 1946.

Från Kamrathjälpsfonden har under året utbetalats understöd till 5 personer med sammanlagt kr. 2 150: —. Fondens tillgångar har ökat med kr. 4 228: 53.

Till Reservfonden avsättes kr. 5 375: — och till Kursfonden kr. 2 051: 87. Sedan föreningens inventarier nedskrivits med kr. 16 379: 84 och till ledamotsförteckningens nysättning avsatts kr. 1 000: — kan föregående års återstående förlust nedskrivas med kr. 3 064: 61. Balanserad förlust utgör därefter kr. 507: 39.

Styrelsen hemställer att stämman må

- 1) besluta att underskottet kr. 507: 39 balanseras i ny räkning
- 2) fastställa balansräkningen.

Stockholm den 15 februari 1947.

BO EKELUND.

| Oskar Åkerman.

Undertecknade, utsedda att granska Svenska Teknologföreningens Fastighetsaktiebolags räkenskaper och förvaltning för tiden intill 1947 års bolagsstämma, få efter verkställd sådan granskning för år 1946 därom avgiva följande

REVISIONSBERÄTTELSE.

Siffergranskning av bolagets räkenskaper har utförts av aukt. revisorn Bengt Lindgren, enligt vilkens härmed bifogade intyg ingen anmärkning varit att framställa.

Granskningen av de vid styrelsens sammanträden förda protokollen har ej givit anledning till någon erinran.

De i bolagets kassafack förvarade handlingarna hava genomgått.

Bolagets fastighet, taxeringsvärderad till kronor 2 600 000: —, är för all framtid brandförsäkrad i Stockholms Stads Brandförsäkringskontor för kronor 2 200 000: — samt tilläggförsäkrad med årlig premie för kronor 660 000: —.

Angående bolagets verksamhet under år 1946 hänvisas till styrelseberättelsen, som innehåller med räkenskaperna överensstämmande balansräkning per den 31 december 1946 utvisande en omslutning av kronor 2 518 413: 93.

Revisorerna tillstyrka styrelsens förslag, att det till bolagsstämmans förfogande stående överskottet kronor 50 647: 51 överföres till reservfonden.

Med anledning av vad som vid revisionen sålunda förekommit hemställas, att 1947 års bolagsstämma måtte bevilja styrelsen full ansvarsfrihet för 1946 års förvaltning.

Stockholm den 28 febr. 1947.

G. Göransson Nils Helleberg Axel Ritzler

Utdrag ur berättelser över Svenska Teknologföreningens avdelningars verksamhet under år 1946.

Avdelningen för Mekanik.

Ledamöter.

Antalet ledamöter inom avdelningen var vid årsskiftet 1946/47 1 182 st., innebärande en ökning under året med 55 st. Såvitt känt ha 11 medlemmar i avdelningen avlidit under 1946.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 6.

Sammanträden.

Avdelningen har under året sammanträtt 7 gånger, nämligen den 15 januari, 12 februari, 12 mars, 9 april, 8 oktober, 29 november samt den 18 december.

Föredrag.

Den 15 januari: Några intryck från dagens Amerika, civilingenjör HALVAR SJÖSTRÖM; den 12 februari: Dimensionens inverkan på materialens hållfasthet, civilingenjör CYRILL SCHAUB; Låglegerade kolståls benägenhet för spänningskorrosion, ingenjör ÅKE JUNGHEM; den 12 mars: Tendenser inom amerikansk ångteknik — några intryck från en resa i USA hösten 1945, civilingenjör TORSTEN WYKMAN; den 9 april: Stockholms stads tekniska verk och inrättningar under kriget, civilingenjörerna OLOF BERG, STEN QVARFORT, GUSTAF BRUNDIN, ÅKE BJÖRKMAN samt majorerna ERIK GARBERG och HERMAN JANSSON; den 8 oktober: Nyheter på verktygsmaskinområdet — några nya konstruktioner från Köpings Mekaniska Verkstads AB, direktör OMAR HALLSTRÖM; Nyheter på verktygsmaskinområdet — några nya utländska konstruktioner, diplomingenjör EDVIN LUNDGREN; den 29 november: Maskinindustriell formgivning i praktiken, civilingenjör ALVAR LENNING; den 18 december: Julfest.

Kommittéer.

A. Standardiseringskommittéer.

- SMS 280 Snäckfråsar för cylindriska kugghjul,
- SMS 293 betr. spindelnosar och infästningskonor till fräsmaskiner,
- SMS 294 » fräsdornar med tillbehör,
- SMS 295 » standardisering av räffelpinnar,
- SMS 296 » pressverktyg,
- SMS 300 » tätningssringar,
- SMS 302 » pressverktyg,
- SMS 304 » cylindriska skruvfjädrar.

B. Andra kommittéer.

- Normeringskommittén;
- Automobil- och motortekniska kommittén;
- Kommittén för svetsteknik;
- Kommittén för värmeströmsteknik.

Samarbete med andra föreningar.

Sveriges Mekaniska Verkstäders Förbund.

Ekonomi.

Avdelningen har under året haft ett anslag från STF på 1 650: — kr.

Svenska Elektroingenjörsföreningen.

Ledamöter.

Vid ingången av år 1946 var föreningens medlemsantal 1 101. Under året ha 75 nya medlemmar inträtt, 7 återinträtt, 14 avgått med döden och 5 utgått av annan anledning. Medlemsantalet har alltså ökat med 63 till 1 164.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sida 6.

Sammanträden.

Under året ha hållits 13 ordinarie och 3 extra sammanträden, nämligen inom fackgrenen kraftteknik den 18 januari, 15 mars, 4 oktober

och 15 november, inom fackgrenen teleteknik den 1 februari, 1 mars, 5 april, 10 april (extra), 18 september (extra), 18 oktober och 4 november samt gemensamt för båda fackgrenarna den 15 februari, 24 april, 17 september, 19 november (extra) och 6 december.

Sammanträdena den 18 september och 19 november voro anordnade gemensamt med IVA och sammanträdet den 18 oktober gemensamt med Tekniska Fysikers Förening.

Andra avdelningar av STF ha varit inbjudna till vissa sammanträden, nämligen avd. V och S den 18 oktober och avd. F den 4 november och 19 november. Vidare var Sv. Elverksföreningen inbjuden den 4 oktober, Radiotekniska Sällskapet den 18 oktober och 4 november. Studieselskapet for Norsk Kraftexport den 15 november. Forskningens Beredskapsorganisation den 19 november och slutligen E-sektionen vid KTH den 15 februari och 18 oktober.

Föredrag och diskussionsämnen.

Den 18 januari: Smältsäkringar för starkströmstekniken, ingenjör TURE HALLONBORG; den 1 februari: Den svenska rundradiodistributionens framtidsproblem, generaldirektör HÅKAN STERKY; den 15 februari: Språkvård inom elektrotekniken, tekn. dr JOHN WENNERBERG; den 1 mars: Klystroner, magnetroner och deras användning, civilingenjör GUNNAR SVALA; den 15 mars: Distributionsanläggningar på landsbygden, inledningsanförande av dåvarande kraftverksdirektören ÅKE RUSCK, föredrag av civilingenjör STURE EKEFALK och förste byråingenjör ENAR ESKILSSON; den 5 april: Puls-tidmodulering och dess tillämpning för flerkanalöverföring, civilingenjör FRANK HAMMAR; den 10 april (extra): Zentralgesteuerte Verkehrssignalanlagen, dr-ing. C E A MAITLAND; den 24 april: Starkström och svagström vid kontroll- och övervakningsutrustningar, civilingenjörerna GUNNAR DAHLBY; GUNNAR JANCKE, ERIC A ERICSSON och BERTIL BJUREL; den 17 september: Rapporter om återupptaget internationellt elektrotekniskt samarbete, professor FREDRIK DAHLGREN, överingenjör ÅKE VRETHEM, byrådirektör G SWEDENBORG och tekn. dr IVAR HERLITZ; den 18 september (extra): Moderna forskningslaboratorier: planering, utrustning, organisation, mr ELMER W ENGSTROM; den 4 oktober: Korta föredrag om den elektriska kraftförsörjningen i Holland, generaldirektör G J T BAKKER, direktör L VOS, direktör G DE ZOETEN och direktör A J MIJNLIEFF; den 18 oktober: Ekoradions grundprinciper samt exempel på militära ekoradiostationer, civilingenjör TORD WIKLAND samt Ekoradio på handelsfartyg, civilingenjör GEORG FREDZELL; den 4 november: Properties of gain and noise figures at very high and ultra high frequen-

cies, dr M STRUTT; den 15 november: Eftermiddags- och kvällssammanträden, ägnat åt ämnet Storkraftöverföring med föredrag och kortare meddelanden av generaldirektör W BORGGUIST, tekn. dr IVAR HERLITZ, civilingenjörerna K E STENKVIST och I LINDSTRÖM, tekn. dr U LAMM, civilingenjör H FORSSELL, byråingenjör G A PETERSSON, förste byråingenjör Bo HENNING och professor R LUNDHOLM; den 19 november: Matematiska maskiner i USA, professor STIG EKELÖF; den 6 december: Möjligheterna för en konjunkturprognos i nuvarande läge, professor ERIK F LUNDBERG.

Under rubriken Dagens eko ha meddelanden lämnats av förste byråingenjör NILS LUNDQVIST den 1 februari, civilingenjör GUNNAR SVALA den 5 april, överingenjör ÅKE VRETHEM den 24 april samt byråingenjör DAG LINDSTRÖM den 17 september.

Kommittéer.

- A. Föreningens vid årets slut bestående kommittéer:
Svenska kommittén för nordiska elektroteknikermöten;
Svenska elektroingenjörernas högskolekommitté;
Kommittén för förlustvärdering och garantitoleranser;
Föreningens valnämnd.
- B. Representanter i andra kommittéer:
Svenska Elektriska kommissionens fullmäktige;
Svenska Centralkommittén för internationella ingenjörskongresser;
Svenska Teknologföreningens delegation för radioföredrag;
Kommitté för svetsteknik;
Svenska Teknologföreningens kurskommitté;
Svenska Teknologföreningens kommitté för utarbetande av allmänna bestämmelser för kontrakt vid elektriska entreprenader;
Kommittén för granskning av förslag till revision av 1939 års säkerhetsföreskrifter för elektriska starkströmsanläggningar.

Ekonomi.

Föreningens penningmedel ha under året utgjorts dels av Elektroteknikfonden, vars behållning jämte ränta per den 31 december 1946 uppgick till 7 846: 43 kr., dels av Ragnar Holmers minnesfond. Sistnämnda fond hade den 31 december 1946 en behållning jämte ränta av 11 170: 31 kr., varjämte därutöver 4 431: 61 kr. utgjordes av disponibel avkastning.

Det ordinarie anslaget från Svenska Teknologföreningen fr. o. m. år 1946 höjt från 1 650: — till 2 300: — kr.

Svenska Arkitektföreningen.

Ledamöter.

Ledamotsantalet var vid årsskiftet 280 st. Under året ha 2 ledamöter avlidit och 14 nya invalts i föreningen.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 7.

Sammanträden.

Under året har hållits 9 ordinarie sammanträden och 4 sammankomster med föredrag.

Föredrag och diskussioner m. m.

Den 21 januari: Hur stort bör Stockholm bli: Diskussion med inledningsföredrag av fil. lic. ERLAND v. HOFSTEN; den 18 mars: Diskussion om Organisation av det statliga byggnadsväsendet med följande inledningsanföranden: 1. Vår kontakt med Byggnadsstyrelsen, professor IVAR TENGBOM, 2. Försvarets byggnadsväsende, arkitekt BENGT ROMARE, 3. Staten och stadsplaneringen, arkitekt GÖRAN SIDENBLADH; den 3 april: Reaktionära tendenser i dagens arkitektur, professor KAY FISKER; den 15 april: Högt eller lågt — hyreshus eller egna hem, stadsplanedirektör SVEN MARKELIUS; den 6 maj: Besök på Ibero-amerikanska arkitekturutställningen. Översikt av kolonialarkitekturens utveckling åren 1500—1800, professor JOHNNY ROOSVAL; den 21 maj: Replanning of the civil centers of wardamaged English towns, Sir PATRIC ABERCOMBIE; den 24 maj: Regional Planning, Sir PATRIC ABERCOMBIE; den 28 maj: Visning av Sagerska huset vid Strömgatan, legationsrådet LEO SAGER; den 10 juni: Vårfest med damer. Utfärd till Sandemar Slott. Middag på Dalarö restaurant. Dans; den 16 september: Utfärd till arkitekterna Ankers och Gates villor på Lidingö. Rundfärd genom Torsviksplatåns bebyggelse till Carl Milles Lidingöhem. Middag på Foresta, den 21 oktober: Den nya planen för Nedre Norrmalm, arkitekt C F AHLBERG. Demonstration av arkitekt DAVID HELLDÉN; den 18 november: Arkitektkårens rekryteringsproblem; diskussion med inledning av arkitekt BIRCH-LINDGREN och professor ESKIL SUNDAHL. Korta redogörelser av arkitekterna RALPH ERSKINE och BENT RÖGIND; den 16 december: Julmiddag.

Kommittéer m. m.

Valnämnden 1946;

Kommittén för granskning av »Förslag ang. omorganisation av fortifikations- och byggnadsförvaltningen inom försvaret»;

Kommitté för utarbetande av program till kurs inom STF i Industriell forngivning;

Samarbetsdelegation av skilda yrkesgrupper som intressera sig för husdjurshygien;

STF:s delegation för radioföredrag;

Kommitté för överarbetning och komplettering av SEN 6. Normer för hissar;

Ständiga kommittén för svetsteknik inom avd. M;

SAR:s kommitté för förbättrande av normer för material och arbetsförfarande vid husbyggnadsarbeten;

Kommittén för byggnadsstandardisering;

Statens kommitté för byggnadsforskning.

Representerad i följande kommittéer.

Comité Permanent International des Architects;

The Council of the International Federation for Housing and Town Planning;

Samfundet för Hembygdsvärd;

Rådet till skydd för Stockholms skönhet;

Nordisk Byggnadsdag i Köpenhamn;

STF:s kurskommitté.

Tidskriften Byggmästaren.

Tidskriften Byggmästaren har under året utkommit med 26 nummer och ett sammanlagt sidantal av 508.

Samarbete med andra sammanslutningar m. m.

Föreningens medlemmar voro inbjudna till och representanter för föreningen bevistade Svenska Arkitekters Riksförbunds ordinarie årsmöte i Karlskrona 9—11 augusti.

Två föredragsaftnar anordnades tillsammans med Konstakademien och en tillsammans med SAR.

Ekonomi.

STF:s ordinarie anslag till föreningen har för året varit 1 650: — kr.

Föreningens egna penningmedel ha utgjorts av Arkitektkassan vars tillgångar den 31 december 1946 uppgick till kr. 1 620: 99. Byggnads-samfundets donationsfond vars tillgångar den 31 december 1946 uppgick till kr. 9 988: 21 samt Kasper Salins donationsfond, vars tillgångar den 31 december 1946 utgjorde kr. 17 576: 01. De för föreningen disponibla avkastningsmedlen av denna fond uppgå till kr. 3 376: 01.

Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst.

Ledamöter.

Vid ingången av år 1946 var avdelningens medlemsantal 1 195. Under året har 44 nya medlemmar vunnit inträde genom egen anmälan eller inval. 15 medlemmar ha utträtt ur avdelningen och 18 ha avgått med döden. Medlemsantalet har alltså ökat med 11 till 1 206.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 7.

Sammanträden.

Avdelningen har hållit 7 ordinarie sammanträden, nämligen den 14 januari, 11 februari, 11 mars, 8 april, 9 september, 14 oktober och 11 november samt 3 extra sammanträden, nämligen den 16 januari, 1 mars och 1 oktober. Avdelningen har därjämte haft en julfest den 9 december.

Föredrag m. m.

Under året ha följande föredrag hållits vid avdelningens sammanträden:

Den 14 januari: Några glimtar från en resa i USA hösten 1945, civilingenjör H BROSENIUS; den 11 februari: En framtidsplan för Stockholm. Om riktlinjerna för arbetet med Stockholms generalplan, stadsplane-direktör SVEN MARKELIUS; den 11 mars: Fotogrammetrien och dess praktiska tillämpningar, docent PERCY THAM; den 8 april: Vad väger mest inom byggnadsvärlden ekonomisk vinning eller yrkesstolthet, tekn. dr RAGNAR LINDQVIST; den 9 september: Bärförmåga hos stödpålar, byrådirektör HERBERT LINDQVIST; den 14 oktober: Tunnelbanor i London och Paris, överingenjör SIGWID RIBBING; den 11 november: Husbyggnadsväsendet i årets Amerika, civilingenjör EVERT STROKIRK; Vägväsendet i årets Amerika, civilingenjör PEDRO HELLSTRÖM; Tekno-

logernas studieresa till Amerika 1946, professor GEORG WÄSTLUND; Icke tekniska intryck från Amerika, teknolog Bo KLINGBERG; den 10 december: Julfest; den 16 januari: Geoteknik i USA under kriget, professor KARL TERZAGHI; den 1 oktober: House international, mr CHARLES P PALMER.

Kommittéer.

Fungerande vid årsskiftet 1946—47:
Valkommittén;
Husbyggnadstekniska kommittén;
Trätekniska kommittén;
Kommittén för svetsteknik;
Betongblandarkommittén;
Kommittén för utgivande av en kortfattad handledning för tidningsmän rörande tekniska termer;
Kommittén för utredning rörande projekterande av sim- och idrotts-hallar;
Husbyggnadstaxekommittén;
Kurskommittén;
Ingenjörstaxekommittén;
Kommittén för granskning av och yttrande över SMS särtryck 253 rörande skrivfält för ritningar;
Kommittén för behandling av förslag till finlandsresa.
Icke fungerande vid årsskiftet 1946—47:
Studieresekommittén;
Kommittén för yttrande över förslag till ny byggnadslag (SOU 1945:15);
3:e Nordiska ingenjörsmötets programkommitté;
Kommittén för yttrande över förslag angående omorganisation av Fortifikations- och byggnadsförvaltningen inom försvaret m. m.;
Kommittén för granskning av förslag till ändring av vägtrafikstadgan;
Kommittén för granskning av förslag till standard för fönster;
Kommittén för yttrande över förslag till omorganisation av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen m. m.;
Kommittén för yttrande över förslag till benämningar och beteckningar inom hållfasthetsläran.

Samarbete med in- och utländska föreningar m. m.

Svenska studiekommisionen för svetsningsfrågor;
Svenska sällskapet för fotogrammetri;
AB Byggtjänst, permanent utställning av byggnadsmaterial;

Nordiska vägtekniska förbundets svenska kommitté;
Svenska Nationalkommittén i anslutning till internationella föreningen för brobyggnader och byggnadskonstruktioner;
Sakkunnigämnden för trafik- och bilmål;
Sveriges standardiseringskommission;
Föreningens delegation för tekniska föredrag i rundradioprogrammen;
Sveriges standardiseringskommissions kommitté för standardisering på det byggnadstekniska området;
Svenska Betongkontrollanträdet;
Sveriges standardiseringskommissions kommitté för standardisering av betong- och lerrör;
Statens kommitté för byggnadsforskning;
Svenska centralkommittén för internationella ingenjörskongresser;
Kommitté för förbättrad normering av material och arbetsförfarande vid husbyggnadsarbeten;
Organisationskommittén för Nordisk byggnadsdag.
Föreningen är korporativ medlem av Council of the International Federation for Housing and Town Planning, och 1946 års trafiksäkerhetskampanj.

Ahlsellfonden.

Med hänsyn till de rådande förhållandena har föreningens styrelse beslutat att icke utdela 1945 års Ahlsellstipendium utan lägga avkastningen till fonden.

Ekonomi.

Föreningens ordinarie anslag till avdelningens verksamhet har för året varit 1 650: — kr.

Väg- och vattenbyggarnas fond uppgick vid början av år 1946 till 13 680: 21 kr. Av fondens medel har under året disponerats 1 435: 35 kr., varav obligationsvinster samt ränta 1 202: 35 kr. Fonden är vid årets slut 13 447: 21 kr. Wolmar Fellenius' teknologfond uppgick vid årets början till 5 244: 97 kr. Fonden utgjorde vid årets slut 5 865: 33 kr.

Avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap.

Ledamöter.

Såvitt känt har under året avlidit 10 ledamöter. I avdelningen har inträtt 199 nya ledamöter, varjämte 8 utgått på grund av upphört ledamotskap i STF. Ledamotsantalet vid årets slut utgjorde därför 1 144 emot 963 vid dess början.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 7.

Sammanträden.

Under året har hållits 8 ordinarie och 1 extra sammanträde, nämligen den 1 januari (kemi), 8 februari (bergs), 8 mars (kemi), 12 april (bergs), 13 september (gemensamt), 7 oktober (gemensamt), 11 oktober (bergs), 8 november (kemi) samt 13 december (gemensamt).

Föredrag och diskussioner.

Den 11 januari: Kemisk analys genom adsorption, fil. lic. S CLAESSON; Återvinning av flyktiga lösningsmedel genom adsorption, docent U TRÄGÅRDH; 8 februari: Järnverkens och gruvornas utbildningsfrågor, byråchef K JOSEPHSON; 9 mars: Nyare utvecklingsmöjligheter inom acetylenkemin, teknolog TORE TIMELL; Klorerade kolväten och deras betydelse som tekniska lösnings- och rengöringsmedel, civilingenjör SVEN PERSSON; 12 april: Tråddrageriteknikens utveckling, ingenjör C-O v. HOFSTEN; 13 september: Diskussion över ämnet: De yngre ingenjörernas representation i styrelserna; 7 oktober: Vad vi ha att vänta av oljeindustrin, doktor PER K FRÖLICH, 11 oktober: Några intryck från USA om utvecklingen på gruvhanteringsområde, överingenjör S DALHAMMAR; Några intryck från USA rörande utvecklingen på anrikningens område, tekn. dr F MOGENSEN; Sjunk- och flytprocessen, en ny anrikningsmetod i USA, bergsingenjör L BERGLUND; 8 november: Det rostfria stålet i den kemiska industrins tjänst; 13 december: Glimtar från Kinas gamla järnindustri, bergsingenjör M LILJE-FORS.

Kommittéer.

Kommittén för följande av utvecklingen av frågan om mycket höga ångtryck;
Svenska Nationalkommittén för kemi;
Radioföredragskommittén;
Avd. M:s ständiga svetskommitté;
STF:s kurskommitté.

Ekonomi.

Årsanslag kr. 1 650: —, bidrag från ett flertal industrier med sammanlagt kr. 1 190: 95.

Avdelningen för Skeppsbyggnadskonst och Flygteknik

Ledamöter.

Antalet ledamöter i avdelningen uppgick vid ingången av år 1946 till 415. Under året har 14 nya medlemmar inträtt, 4 har avgått med döden och 10 har utträtt. Medlemsantalet är alltså 415.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 7.

Sammanträden.

Under året har hållits 3 ordinarie sammanträden, nämligen den 22 mars, 28 maj i samband med Nim 3 med besök å Kustflottan och Sjöhistoriska Museet samt den 22 november. 5 extra sammanträden nämligen den 30 januari, 22 februari, 26 april, 9 december och 11 december.

Föredrag.

Under året har följande föredrag hållits: Den 30 januari: Något om bränslesystemet för höghöjdsflygplan, civilingenjör LARS-AXEL STRÖMBERG; Ultrakorta vågor, deras användning inom sjö- och luftnavigation, flygdirektör K G NORÉN; den 22 februari: Ventilation av lastrum i fartyg, mariningenjör C FR SLETTENGREN; Ljud- och värmeisolering i flygplan, civilingenjör GUY VON DARDEL; den 22 mars: Trafikflygets prestation och direkta flygkostnader, civilingenjör G VEJDE; Reaktionsmotorers byggnad och verkningssätt, civilingenjör S LANGBY; den 26 april: Aktuella problem för vårt havsfiske, fil. lic. I GERHARD; Nya fångstmetoder och redskap som resultat av modellförsök och experiment, civilingenjör KARL-HUGO LARSSON; Synpunkter på fiskefartygs framtida utveckling, dr.-ing. FR. LJUNGSTRÖM; Översikt över metoder för lokalisering av föremål under vatten, civilingenjör I SVEDBERG; den 28 maj: Krigsskadeståndproduktion av fartyg i Finland, professor J RAHOLA; den 9 oktober: Intryck från en studieresa i USA och Allmän svetsteknik, civilingenjör K A RINGDAHL; Varvs- och skeppsbyggnadsteknik, civilingenjör R MÄHLÉN; den 22 november: Utmattningshållfasthet vid under drifttiden varierande lastgränser, civilingenjör G WÄLLGREN; Den hållfasthetstekniska säkerheten ur statistisk synpunkt.

Tillämpning på flygplan, professor S LUTHANDER; den 9 december: Progress in aeronautics, Sir BEN LOCKSPEISER; den 11 december: Är det nödvändigt att ombord på fartyg skola finnas elektromotorer med till synes alla slag av varvtal? Diskussionsinledning av direktör R FREDRIKSON.

Fonder.

Skeppsbyggarnas hjälpfond uppgår den 31 december 1946 till 8 323: 17 kr.

Ekonomi.

Årsanslag för 1946 kr. 1 200: —.

Avdelningen Tekniska Fysikers Förening.

Ledamöter.

Föreningens medlemsantal den 31 december 1946 var 85 st., därav 31 utexaminerade tekniska fysiker och 54 invalda. Nyttillkomna under året 19 st., nämligen 7 utexaminerade tekniska fysiker och 12 invalda.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 8.

Sammanträden.

Den 26 februari: Engelska och amerikanska instrument och metoder för industriell spektroskopi, civilingenjör OWE BERG; den 5 mars: Nya instrument och mätmetoder. Sammanfattning av iakttagelser under en studieresa i England och USA år 1945, civilingenjör OWE BERG; den 2 april: Det svenska elektronmikroskopet, ingenjör ARNE BERGQVIST; den 29 april: Statisk och dynamisk spänningsmätning med hjälp av resistiva trådtöjningsgivare, civilingenjör TORBJÖRN KARLÉN; den 9 maj: Metoder för materialprovning, civilingenjör OWE BERG; den 21 maj: Radar and Future Development for Civil and Defence Appliances, major D E EVANS; Principles of Radar and possible Future Development, captain T KELLY; den 18 oktober: Ekoradiations grundprinciper samt några exempel på moderna militära ekoradiostationer,

civilingenjör TORD WIKLAND; Ekoradio å handelsfartyg, civilingenjör GEORG FREDZELL; den 29 oktober: Optiska mät- och kontrollmetoder inom den mekaniska verkstadsindustrien, ingenjör J G VOGL; den 27 november: Fotografiens grundproblem. — Nyare uppfattningar och rön rörande den latenta bilden, docent HELMER BÄCKSTRÖM; den 4 december: Properties of Liquid helium, doktor J KISTEMAKER; den 17 december: Tegnér och fysiken, professor JOHN TANDBERG; Intryck från en studieresa i Europa hösten 1946, civilingenjör OWE BERG.

Instrumentutställningar.

Tillsammans med IVA har TFF anordnat två instrumentutställningar, nämligen den 27 mars—7 april 1946, utställning av svenska mätinstrument, avsedd att visa vad svensk instrumentindustri åstadkommit under avspärrningstiden. I anslutning till utställningen ordnades föredrag och filmer, nämligen: Om mikrohärdhetsmätning, bergsingenjör E B BERGSMAN; Olika emitteringssätt vid spektralanalys, ingenjör K G LINDKVIST; Film: Precision, LME:s mätinstrument AB; Alkemi, Philips; Där glaset mjuknar, R Grave AB, den 24 maj—4 juni: British Instruments in Science and Industry, omfattande vetenskapliga och industriella laboratorieinstrument, flyg- och fartygsinstrument, medicinska och geodetiska instrument, regulatorer etc., sammanlagt nära 600 instrument, utställda av c:a 40 engelska firmor. Utställningen anordnad i samarbete med SIMA = The Scientific Instrument Manufacturers Ass., of Great Britain Ltd och under medverkan av British Legation och British Council. Följande föredrag hölls: Scientific Instruments in Britain, Sir CHARLES DARWIN; Modern Inspection Technique, mr J LOXHAM; Recent Development in the Manufacture of Optical Glass and other Technical Glasses, mr W N WHEAT och Dr W M HAMPTON; Industrial Applications of the Spectrograph, Dr A C MENZIES; Some Aspects of Electronic Measuring Technique, mr F G COOKE och mr A D PITMAN; Modern Methods of Measurement and Measuring Instruments used in Engineering Production and Inspection, mr F H ROLT; Surface Finish and its measurement, mr R E REASON; Industrial Tachometry and the »Desynn» Principle of Remote Control, mr E B MOSS; Reactions in Monolayers, professor ERIC RIDEAL; Some Experiments with Polarised Light, mr A C W ALDIS; Graphical Methods of Interpreting X-Ray Photographs of Crystals, dr NORA WOOSTER; The History and Development of the British Scientific Instrument Industry, mr S L BARRON; Measurement and Control of Temperature, mr S L BARRON; Modern Navigation, mr A H BECK; Some problems in the diffraction theory of Lens Images, dr H H HOPKINS.

Kursverksamhet.

Föreningen har anordnat en kurs i kärnfysik som hölls den 10—13 april och omfattade följande föredrag: Allmän översikt av kärnfysiken, professor OSKAR KLEIN; Isotoper och massdefekter, fil. mag. CARL W P REUTERSWÄRD; Isotopseparation, professor ERIK HULTHÉN; Kärnmoment, docent STEN VON FRIESEN; Den radioaktiva strålningens absorption, civilingenjör NJAL HOLE; Mätmetoder för radioaktiv strålning, docent K-G MALMFORS; Högspänningsanläggningar, kand. mag. J K BROSTRÖM; Cyklotronen, fil. mag. HUGO ATTERLING; Allmän översikt av kärnreaktioner, dr. phil. JERGEN K BÖGGILD; Teorin för kärnreaktioner, professor IVAR WALLER; Excitationsenergi och kärnivåer, civilingenjör ROALD TANGEN; Alfa-, beta-, gamma-spektra, docent KAI SIEGBAHN; Radioaktiva indikatorer, professor GEORGE DE HEVESY; Strålningsskydd, laborator SVEN BENNER; Uranklyvning, dr. phil. STEFAN ROZENTAL; Arbetet med atombomben i Amerika, professor JOHN TANDBERG.

Kompendier.

Under året har av Teknisk Tidskrift utgivits ett kompendium över kursen i vakuumteknik 1945. Kompendium över årets kurs i kärnfysik beräknas utkomma i början av 1947.

Ekonomi.

Anslaget för 1946 kronor 600: —.

Avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation.

Ledamöter.

Antalet medlemmar uppgick vid årsskiftet 1946/47 till 1 155.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 8.

Sammanträden.

Avdelningen har under året hållit 5 sammanträden, nämligen den 21 februari, 19 mars, 26 april, 24 oktober och 5 december.

Föredrag.

Den 21 februari: De partiellt arbetsförsäkrade utnyttjande i industrin och därmed sammanhängande problem, överingenjör HANS THORELLI; den 19 mars: Kontakt och samverkan inom industriföretag, direktör FRITIOF SÖDERBÄCK; Har man i praktiken sökt vinna kontakt och samverkan, direktörerna HERMAN PYK och CARL SEBARDT samt generaldirektör GUNNAR ASTE; den 26—27 april: Rationaliseringssträvanden inom sågverksindustrin, civilingenjör C F KASTEMARK; Blekning av kemisk massa, civilingenjör W ROSÉN; Hälsan, bostaden och fysisk fostran, överläkare E HUSMARK, intendent R BERGLUND och kapten B LÖTHBERG; den 24 oktober: Företagsledning i USA, överingenjör Bo CASTEN CARLBERG; den 5 december: Rationalisering i USA och här hemma. Intryck från en resa 1946, professor ROBERT KRISTENSSON.

Studiebesök.

26 april vid Korsnäsverken och den 27 april vid Sandvikens Jernverks AB.

Samarbete med andra föreningar och institutioner.

Svenska Ekonomiföreningen, Företagsekonomiska Föreningen, K Tekniska Högskolan, Järnbruksförbundets forskningsutskott, Sv. Reklamförbundet.

Ekonomi.

Årsanslag för 1946 kr. 1 200: —.

Avdelningen för Grafisk Teknik.

Ledamöter.

Antalet ledamöter i avdelningen var vid årets början 96 och vid dess slut 105. 9 ledamöter ha under året invalts i avdelningen.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 8.

Sammanträden.

Avdelningen har under året hållit 5 sammanträden, nämligen den 4 februari, 6 maj, 23 september, 28 oktober, 2 december. Vid sammanträdet den 23 september var besök anordnat i Grafiska forskningslaboratoriet varvid docent BÖRJE STEENBERG förevisade träforskningsinstitutet och civilingenjör GÖSTA CARLSSON grafiska forskningslaboratoriet. Till detta sammanträde hade även inbjudits deltagare i det av Esselte anordnade teknikermötet i Stockholm. Vid sammanträdet den 2 december fingo deltagarna, fördelade på två grupper, bese dels Postverkets frimärkstryckeri, dels Postmuseet. Tryckeriet visades av intendent J SANDAHL och Postmuseet av aktuarie P E HEURGREN.

Föredrag.

Under året har följande föredrag hållits: Den 4 februari: Tapettillverkningen i Sverige, civilingenjör CARL G HABERG; den 6 maj: Äventyr på jöklar, vulkaner och andra valphiskar samt demonstration av kartor bl. a. stormakternas krigskartor över Sverige, docent CARL M:SON MANNERFELT; den 23 september: Grafiska forskningslaboratoriet och träforskningsinstitutet, civilingenjör GÖSTA CARLSSON; Bildtjänsten vid en dagstidning, avdelningschef C A BRUNO; den 28 oktober: Från den fotomekaniska reproduktionsteknikens tidigare historia, docent H BÄCKSTRÖM; den 2 december: Postens historia genom tiderna, aktuarie P E HEURGREN. Under programpunkten »Dagens Eko» berättade rektor BROR ZACHRISSON några intryck från en englandsresa.

Ekonomi.

Avdelningen har under året haft ett anslag från STF på kr. 400: —.

Avdelningen för Teknisk undervisning.

Ledamöter.

Vid ingången av år 1946 var avdelningens medlemsantal 281. Under året har 7 nya medlemmar inträtt, 4 avgått med döden och 2 utgått av annan anledning. Medlemsantalet har alltså ökat med 1 till 282.

Styrelse och funktionärer.

Se matrikeln sid. 8.

Sammanträden.

Avdelningen har under året hållit två sammanträden den 2 april och 15 oktober.

Föredrags- och diskussionsämnen.

Den 2 april: Vad kan göras för att intensifiera våra utlandsförbindelser i fråga om forskningen inom tekniken och dess grundvetenskaper? Inledningsföredrag av professorerna EDY VELANDER och ARNE TISELIUS; den 15 oktober: Tekniken och den aktuella kulturutvecklingen. Inledningsföredrag av professor TORGNY SEGERSTEDT och direktör STIG GIERTZ-HEDSTRÖM.

Kommittéer.

Avdelningens valnämnd;
STF:s kurskommitté.

Ekonomi.

Anslag för 1946 kr. 300: —.